

INSTITUT ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

Fra Ivana Jukića 2, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina
tel.+38732 448 001 / fax.+38732 448 000
www.inz.ba / info@inz.ba / IDB 4218900490003

Broj protokola: 02-2464/16
Datum: 22.09.2016

BILTEN

SLUŽBE ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU I HIGIJENU

ZA MJESEC AVGUST 2016. GODINE

O ZDRAVSTVENOJ ISPRAVNOSTI NAMIRNICA, VODE ZA PIĆE, SANITACIJI OBJEKATA, HIGIJENI USLUŽIVANJA
I KOMUNALNOJ HIGIJENI

GODINA XX BROJ VIII/16, ZENICA, 22.09.2016. god. direktor: Prim.dr. Senad Huseinagić

Analiza i interpretacija podataka, načelnik Službe: prof.dr.sc.Smajil Durmišević, prim.dr.med.spec

Priprema i statistička obrada: Melita Lelić, BA

ŽIVOTNE NAMIRNICE, VODA, SANITACIJA OBJEKATA I HIGIJENA USLUŽIVANJA

U mjesecu avgustu, za područje ZE-DO kantona, na osnovu analiza Instituta za zdravlje i sigurnost hrane, zdravstveno neispravnih uzoraka namirnica na mikrobiološku analizu je bilo **7,1%**, što predstavlja pogoršanje stanja mikrobiološke ispravnosti namirnica u odnosu na prošli mjesec; zdravstveno neispravnih uzoraka vode za piće na mikrobiološku analizu iz gradskih vodovoda je bilo **6,6%** (Kakanj, Olovo, Zavidovići, Tešanj, Usora i Doboj-Jug) što je pogoršanje stanja mikrobiološke ispravnosti vode u ovim gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec; dok je iz ostalih vodnih objekata bilo **67%** mikrobiološki neispravnih uzoraka vode za piće, što predstavlja blago pogoršanje stanja mikrobiološkog kvaliteta vode iz lokalnih vodnih objekata, u odnosu na prošli mjesec, sa trendom značajnog variranja mikrobiološke ispravnosti vode iz lokalnih vodnih objekata, u skladu sa stanjem okoliša, vodnih objekata i meteorološkoj situaciji. Bilo je **11%** pozitivnih briseva iz područja higijene, što je znak pogoršanja sanitacije i higijene usluživanja u objektima.

Neispravnih uzoraka namirnica na standardnu fiziko-hemijsku analizu **nije** bilo, što predstavlja isto stanje mikrobiološke ispravnosti namirnica u odnosu na prošli mjesec, ali je i dalje prisutan zadovoljavajući trend održavanja standardne zdravstvene ispravnosti namirnica sa ovoga aspekta. Neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu je bilo **5,9%** (Kakanj, Olovo i Zavidovići), što predstavlja blago pogoršanje stanja hemijskog kvaliteta vode u gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec, dok je neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu iz drugih vodnih objekata bilo **22,6%**, što predstavlja blago pogoršanje stanje u odnosu na prošli mjesec, ali i stanje održavanja visokog procenta neispravnih uzoraka i nezadovoljavajućeg hemijskog kvaliteta vode u ovim objektima, sa prisutnim trendom promjenjivog hemijskog kvaliteta vode za piće iz lokalnih vodnih objekata, shodno stepenu zagađenosti okoliša na slivnim područjima, sanitarno-tehničkom stanju vodnih objekata, meteorološkim uslovima i nedovoljnoj kontroli kvaliteta vode za piće, sa preporukom za urgentno uvezivanje ovog nadzora u sistem.

U ovom mjesecu su dostavljeni uzorci namirnica na mikrobiološku analizu iz svih općina. Nedopustivo mali broj uzoraka dostavljen je iz: **Breze, Vareša, Olova, Žepča, Usore i Doboj-juga**. Izrazito mali broj uzoraka vode iz gradskih vodovoda na mikrobiološku analizu je dostavljen iz **svih općina osim Zenice (vlastiti laboratorij VIK-a)**. U ovom mjesecu nisu dostavljeni uzorci vode iz ostalih vodnih objekata na mikrobiološku analizu iz **Breze, Vareša i Doboj-Juga**, a relativno mali broj uzoraka je dostavljen iz: **Kakanja, Žepča, Zavidovića, Magalaja i Usore. J.P.VIK Zenica je dostavio mjesečni izvještaj o broju uzetih uzoraka i rezultatima analiza u internoj kontroli mikrobiološkog i hemijskog kvaliteta vode za piće za avgust.**

ZRAK: Rezultate mjerenja zagađenosti zraka SO₂ i lebdećim česticama, za avgust mjesec, na području grada Zenice, Institutu je dostavio Metalurški institut «Kemal Kapetanović». Koncentracije su mjerene na tri mjerna mjesta:

Parametar :	µg/m ³	Institut	Crkvice	Tetovo
SO ₂	Prosječna mj. konc.	55	62	136
	Max. mj.koncentracija	483 (27.08.'16.)	431 (16.08.'16.)	415 (30.08.'16.)
LČ	Prosječna mj. konc.	40	...	80
	Max. koncentracija	133 (24.08.'16.)	...	175 (15.08.'16.)

U avgustu mjesecu 2016. godine zabilježena je dnevna prosječna koncentracija SO₂ iznad **125 µg/m³** zraka: na mjernom mjestu „Institut“ **1 dan, na mjernom mjestu „Tetovo“ 11 dana, na mjernom mjestu „Crkvice“ 4 dana (Dozvoljena prekoračenja su 3 dana u godini!)**. Dnevne koncentracije lebdećih čestica **nisu prelazile 250 µg/m³** na mjernim mjestima „Institut“ i „Tetovo“. **Nije dozvoljeno da dnevna koncentracija ukupnih lebdećih čestica od 250 µg/m³ bude prekoračena u toku kalendarske godine.** U avgustu 2016. godine zabilježeno je **isto stanje** prosječnih dnevnih koncentracija SO₂, na mjernoj stanici „Institut“, **smanjenje** na mjernom mjestu „Crkvice“ za **11,4%**, a **porast** na mjernom mjestu „Tetovo“ za **24,8%**, u odnosu na juli 2016. godine. Zabilježeno je **povećanje** maksimalnih dnevnih koncentracija SO₂ na mjernoj stanici: „Institut“ za **35,7%**, na mjernom mjestu „Crkvice“ za **38,1%**, a **smanjenje** na mjernom mjestu „Tetovo“ za **7,2%** u odnosu na juli 2016. godine. Izmjerene su **iste** vrijednosti prosječnih koncentracija ukupnih lebdećih čestica na mjernoj stanici: „Institut“ a **smanjene** a na mjernoj stanici „Tetovo“ za **13,9%** u odnosu na juli 2016. godine. Izmjereno je **povećanje** maksimalnih vrijednosti lebdećih čestica na mjernoj stanici „Institut“ za **87,3%** a na mjernoj stanici „Tetovo“ **smanjenje** za **1,1%**, u odnosu na juli 2016.godine. **Uočava se trend smanjenja vrijednosti prosječnih dnevnih koncentracija SO₂ na mjernim mjestima „Institut“ i „Crkvice“ a povećanja na mjernom mjestu „Tetovo“ kao i smanjenja prosječnih vrijednosti ukupnih lebdećih čestica na mjernim mjestima „Institut“ i „Tetovo“.** Uočava se **trend povećanja maksimalnih vrijednosti koncentracija SO₂ na mjernim mjestima „Institut“ i „Crkvice“ a smanjenja na mjernom mjestu „Tetovo“, kao i trend povećanja maksimalnih dnevnih koncentracija lebdećih čestica na mjernom mjestu „ Institut“ a smanjenja na mjernom mjestu „ Tetovo“ u odnosu na prošli mjesec.**

Obzirom na vremenski period porastom temperatura zraka, apelujemo da se saniraju i drže pod kontrolom sve rizične ekološke tačke u gradskim, prigradskim i seoskim naseljima, te izdvojenim civilnim i vojnim objektima, naročito da se redovno vrši sanacija, dezinfekcija i dezinskcija nakupina smeća, **opasnog medicinskog otpada**, nakupina **klaoničkih** otpadaka, nekontrolisanih izljeva fekalnih i drugih otpadnih voda, itd. Treba redovno kontrolisati sisteme dezinfekcije vode i nivo rezidualnog hlora na krajnjim tačkama vodovodne mreže i u bazenima za kupanje, držeći ga na nivou **0,3 do 0,5 mg/L vode.**

Zbog realne opasnosti od ozljeda, naročito djece, i prenosa **smrtonosnog bjesnila**, apelujemo na **što hitnije** poduzimanje adekvatnih veterinarskih i administrativnih mjera, u cilju **higijenski i etički prihvatljivog uklanjanja** napuštenih životinja, pasa i mačaka lualica, sa javnih površina, preferirajući otvaranje azila za smještaj i udomljavanje napuštenih životinja, u duhu humanosti i civilizacijskih dostignuća.